

ANALÝZA

13. 5. 2024

Vývoj indexů cen vývozu a dovozu zboží v 1. čtvrtletí 2024

Vývozní ceny se v 1. čtvrtletí 2024 proti 4. čtvrtletí 2023 zvýšily o 1,7 %, meziročně v 1. čtvrtletí 2024 o 0,7 %. Dovozní ceny v 1. čtvrtletí 2024 proti 4. čtvrtletí 2023 vzrostly o 0,1 %, meziročně v 1. čtvrtletí 2024 klesly o 1,7 %. Směnné relace dosáhly v 1. čtvrtletí 2024 proti 4. čtvrtletí 2023 hodnoty 101,6 %, meziročně v 1. čtvrtletí 2024 hodnoty 102,5 %.

Vývozní ceny

Mezičtvrtletně (v 1. čtvrtletí 2024 proti 4. čtvrtletí 2023) vzrostly o 1,7 %. Nejvíce rostly ceny sběru, přípravy k likvidaci a likvidace odpadu o 10,1 %, nábytku o 8,3 % a produktů lesnictví a těžby dřeva o 8,2 %. Nejvýrazněji klesly ceny elektřiny, plynu, páry a klimatizovaného vzduchu o 11,1 %, usní a souvisejících výrobků o 4,0 %, textilií o 2,1 % a produktů zemědělství a myslivosti o 2,0 %.

Meziročně v 1. čtvrtletí 2024 se zvýšily o 0,7 % (ve 4. čtvrtletí 2023 klesly o 2,2 %). Výrazně rostly ceny ostatních dopravních prostředků a zařízení o 17,1 %, nábytku o 14,1 % a ceny motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů o 8,3 %. Snížily se zejména ceny elektřiny, plynu, páry a klimatizovaného vzduchu o 29,1 %, produktů lesnictví a těžby dřeva o 15,5 % a produktů zemědělství a myslivosti o 15,2 %.

Dovozní ceny

Mezičtvrtletně (v 1. čtvrtletí 2024 proti 4. čtvrtletí 2023) vrostly o 0,1 %. Nejvíce se zvýšily ceny ostatních výrobků zpracovatelského průmyslu o 3,2 %, ceny strojů a zařízení jinde neuvedených o 3,1 %, nápojů o 3,0 % a potravinářských výrobků o 2,9 %. Klesly především ceny elektřiny, plynu, páry a klimatizovaného vzduchu o 16,2 %, ropy a zemního plynu o 6,9 % a ceny usní a souvisejících výrobků o 5,1 %.

Meziročně v 1. čtvrtletí 2024 se snížily o 1,7 % (ve 4. čtvrtletí 2023 o 6,1 %). Nejvýrazněji se snížily ceny elektřiny, plynu, páry a klimatizovaného vzduchu o 38,4 %, ropy a zemního plynu o 21,8 %, papíru a výrobků z papíru o 8,6 % a ceny chemických látek a chemických přípravků o 7,6 %. Významně rostly ceny ostatních dopravních prostředků a zařízení o 12,1 %, motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů o 6,5 % a ceny nápojů o 5,7 %.

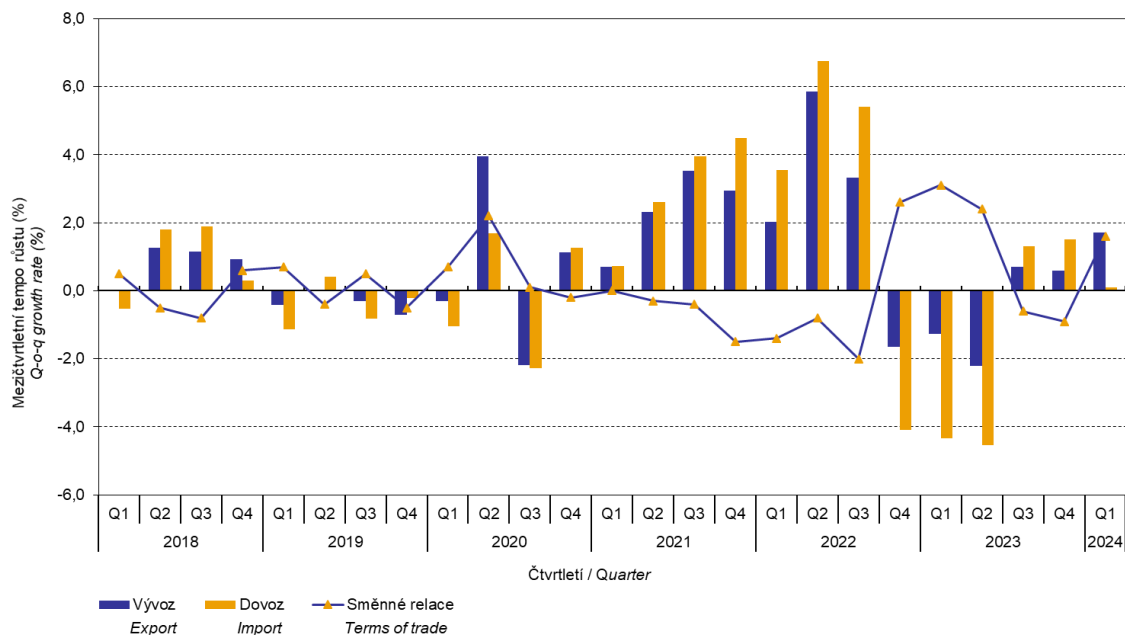
Směnné relace

Mezičtvrtletně (v 1. čtvrtletí 2024 proti 4. čtvrtletí 2023) dosáhly hodnoty 101,6 %. Významné pozitivní hodnoty dosáhla elektřina, plyn, pára a klimatizovaný vzduch (106,1 %), negativní hodnoty kovodělné výrobky, kromě strojů a zařízení (98,6 %).

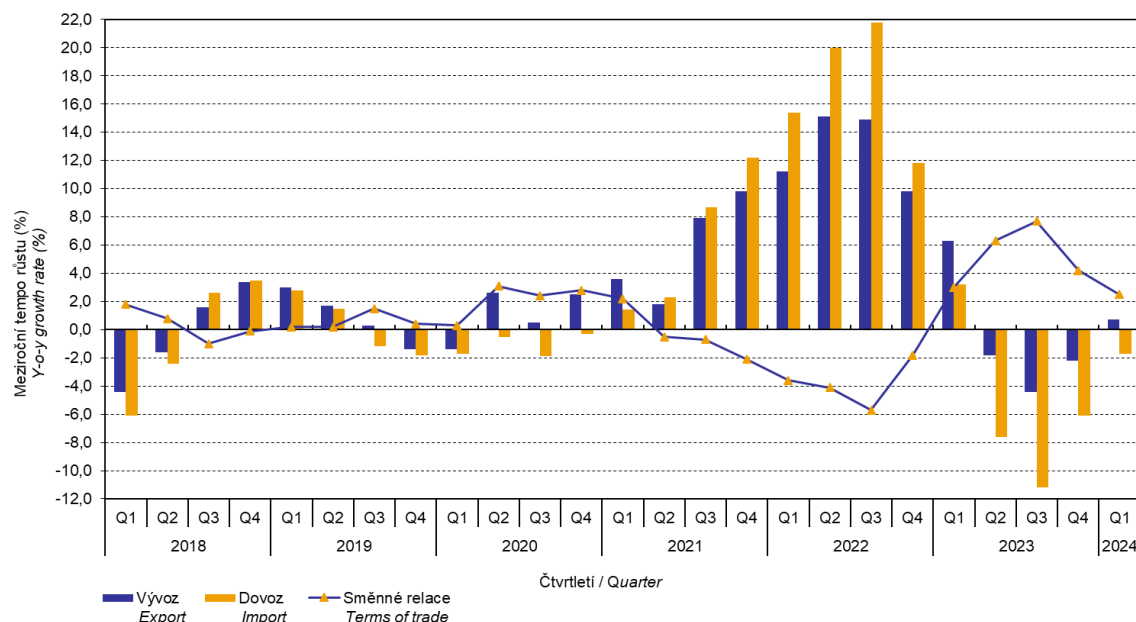
Meziročně v 1. čtvrtletí 2024 se zvýšily na hodnotu 102,5 % (ve 4. čtvrtletí 2023 hodnota 104,2 %) a páté čtvrtletí se držely v pozitivních hodnotách – viz graf 2. Významnou pozitivní hodnotu zaznamenala elektřina, plyn, pára a klimatizovaný vzduch (115,1 %) a negativní hodnotu kovodělné výrobky, kromě strojů a zařízení (94,5 %).

ANALÝZA

Graf č. 1 Vývoj indexů cen v zahraničním obchodě se zbožím mezičtvrtletně
Chart No 1 Trend of price indices in international trade in goods, q-o-q

Graf č. 2 Vývoj indexů cen v zahraničním obchodě se zbožím meziročně
Chart No 2 Trend of price indices in international trade in goods, y-o-y

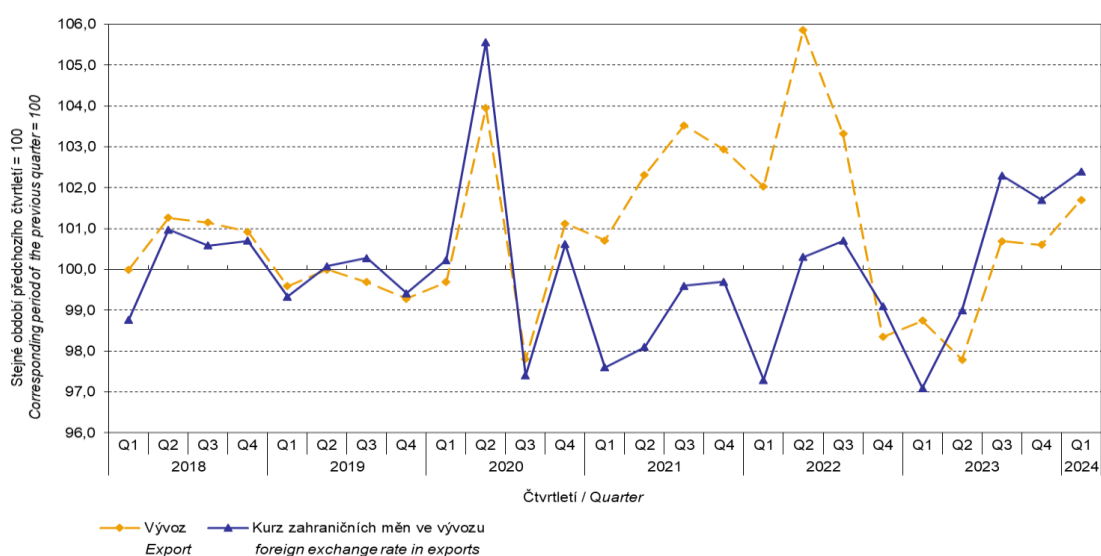
Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 056 789, e-mail: infoservis@czso.cz

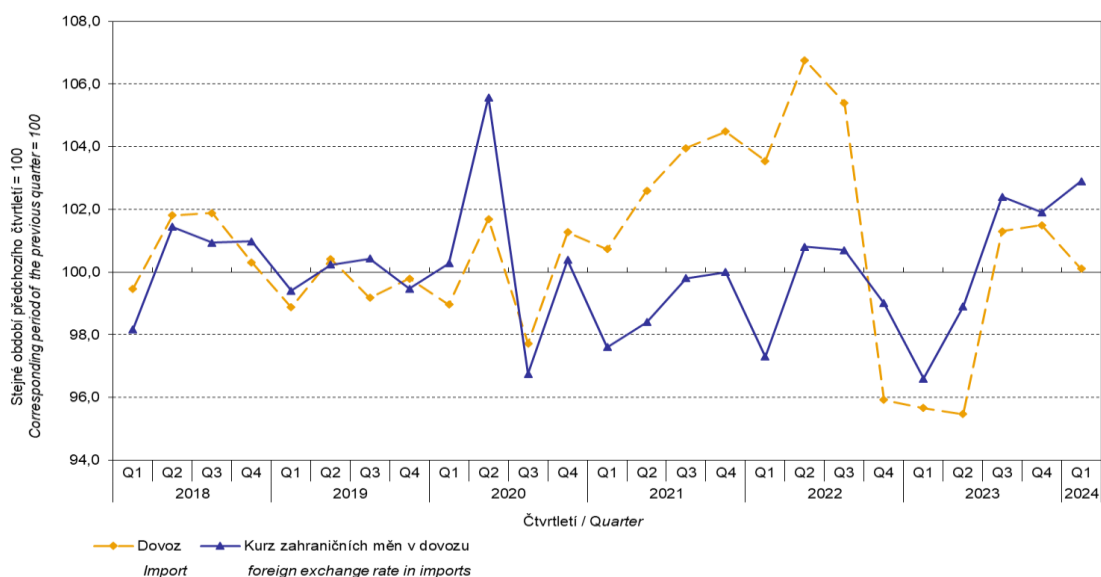
ANALÝZA

Vývoj cen vývozu a dovozu zboží byl významně ovlivněn rovněž kurzem koruny k hlavním zahraničním měnám. Do **mezičtvrtletního indexu kurzu zahraničních měn** byly zahrnuty všechny sledované zahraniční měny. Mezičtvrtletní indexy kurzů CZK k těmto měnám byly váženy jejich poměrným zastoupením, které těmto zahraničním měnám přísluší v indexu vývozních cen, resp. dovozních cen (do 2. kvartálu 2023 byly zahrnuty pouze dvě nejvýznamnější měny, tedy EUR a USD, od 3. kvartálu 2023 byl výpočet zpřesněn zahrnutím všech měn a zpětně dopočítán do roku 2021).

Graf č. 3 Indexy cen vývozu a vývoj kurzu mezičtvrtletně
Chart No 3 Export price indices and exchange rate development, q-o-q

Graf č. 4 Indexy cen dovozu a vývoj kurzu mezičtvrtletně
Chart No 4 Import price indices and exchange rate development, q-o-q

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 056 789, e-mail: infoservis@czso.cz

ANALÝZA

Z výše uvedených grafů 3 a 4 je patrné, že v případě vývozu i dovozu jsou ceny zahraničního obchodu se zbožím vázány na kurzové vlivy. Kontrakty se zahraničními subjekty jsou zpravidla uzavírány na delší časová období, a čím je období kontraktu delší, tím je vazba na kurzy silnější.

Meziroční kurzově očištěné indexy cen zahraničního obchodu se zbožím

ČSÚ počítá také meziroční indexy cen zahraničního obchodu se zbožím očištěné o kurzové vlivy. Postupuje se tak, že ceny v cizích měnách vykázané za aktuální měsíc jsou **přepočteny** na české koruny **kurzem** stejného měsíce **minulého roku**. Spolu s cenami vykazovanými v CZK vstupují do výpočtu váženého průměru. Tento kurzově očištěný bazický cenový index je vztažen k neočištěnému bazickému cenovému indexu stejného měsíce minulého roku, tím je spočten měsíční meziroční očištěný cenový index.

Od roku 2017 se analogicky počítají také čtvrtletní očištěné indexy. **Rozdíly mezi očištěnými a neočištěnými cenovými indexy mohou být značné**, dobře viditelné jsou z grafů 6 a 7, například v prvním čtvrtletí roku 2018 anebo ve druhém čtvrtletí 2021.

Použitá metoda neumožňuje 100% kurzové očištění, protože ne všechny realizace v cizích měnách jsou v cizích měnách také vykazovány; tento podíl nepřesahuje 30 %. Z uvedeného vyplývá, že **při plném kurzovém očištění by se rozdíly** mezi publikovanými cenovými indexy a kurzově očištěnými cenovými indexy pravděpodobně dále **zvětšovaly**.

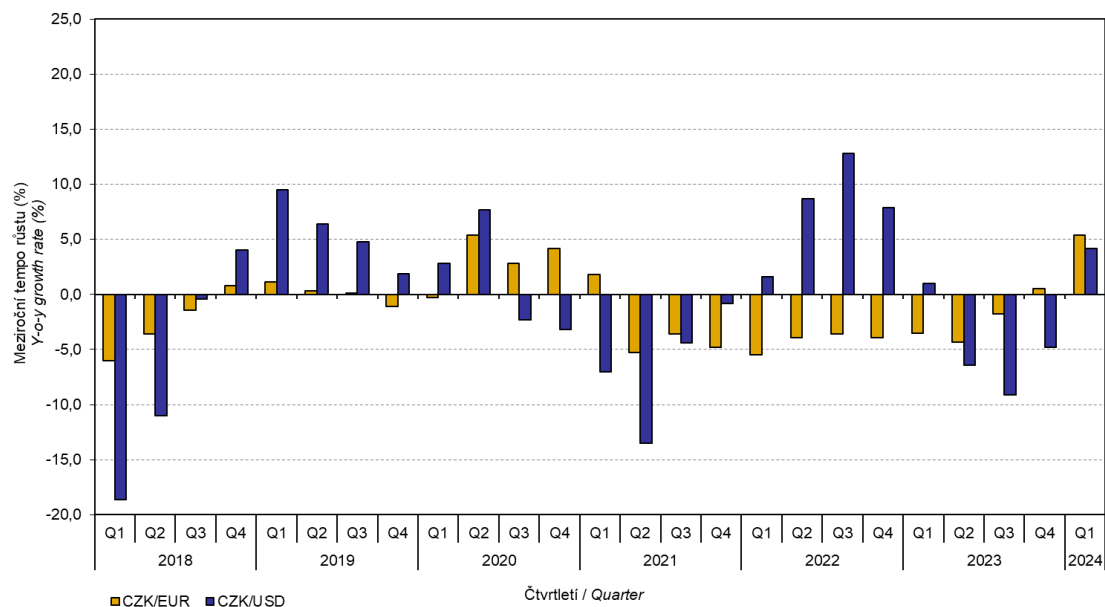
Z výše popsaných kurzově očištěných indexů lze vytvořit také kurzově očištěný rozklad přírůstků indexů cen. Tabulka 1 uvádí **publikovaný a kurzově očištěný rozklad přírůstků** indexů cen vývozu a dovozu. Tento rozklad dobře ilustruje, kolika procentními body každá skupina "kurzově přispívala" do indexu.

Obecně platí, že kurzový vliv snižuje cenové indexy zahraničního obchodu se zbožím, pokud koruna v úhrnu proti zahraničním měnám posiluje. Naopak kurzový vliv působí na zvyšování indexů cen, pokud koruna v úhrnu proti zahraničním měnám oslabuje.

Graf 5 zobrazuje kurz koruny k dvěma nejvýznamnějším zahraničním měnám, tedy k EUR a k USD.

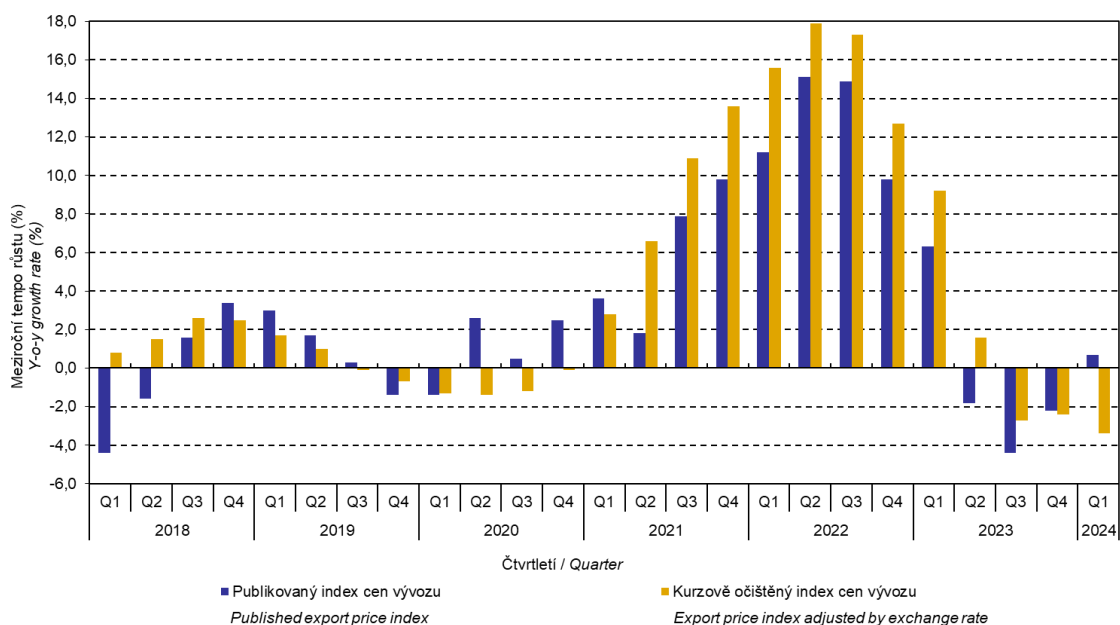
ANALÝZA

Graf č. 5 Vývoj čtvrtletních kurzů meziročně
Chart No 5 Quarterly exchange rates development, y-o-y

Z následujících grafů 6 a 7 je patrné, jak významně kurzový vliv všech sledovaných zahraničních měn působil na výši indexů cen vývozu a dovozu.

Graf č. 6 Vývoj indexů vývozních cen meziročně
Chart No 6 Trend in export price indices, y-o-y

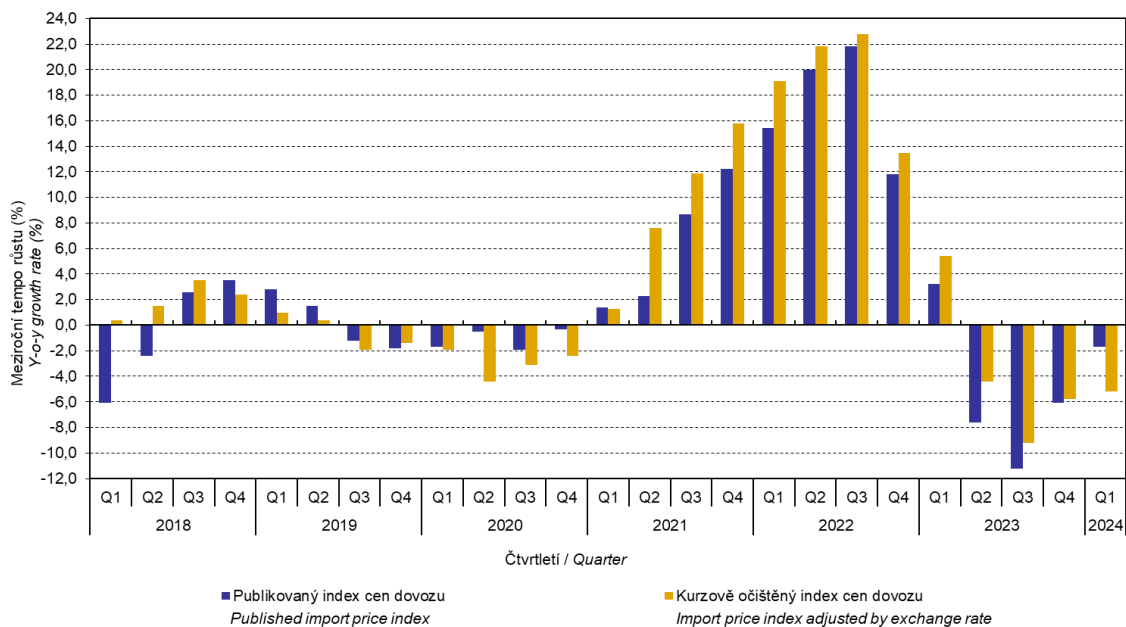

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 056 789, e-mail: infoservis@czso.cz

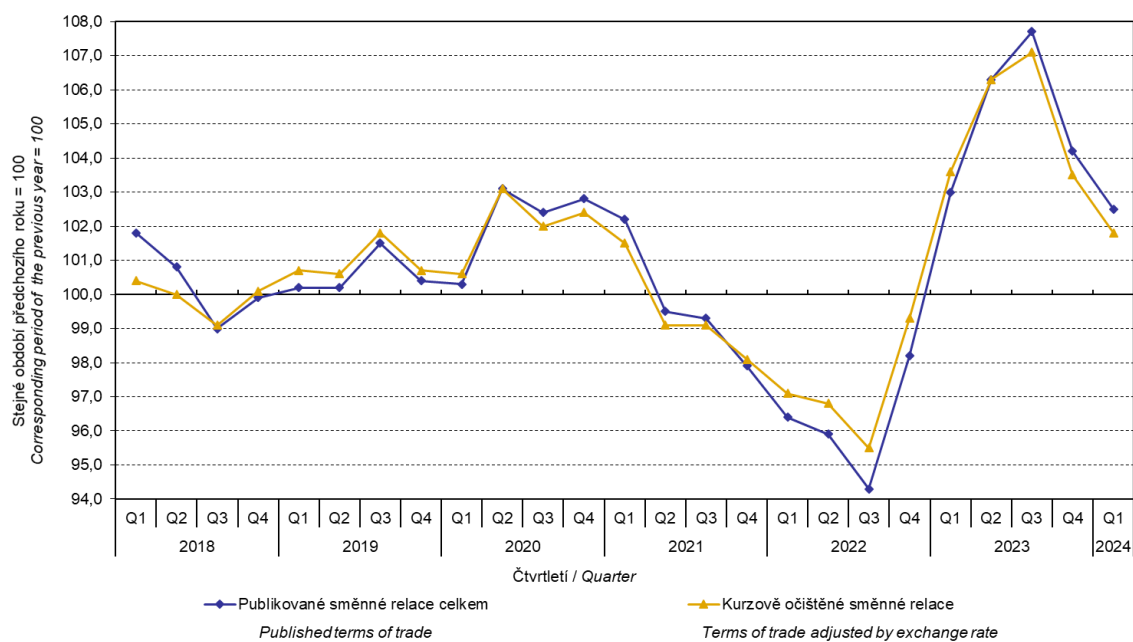
ANALÝZA

Graf č. 7 Vývoj indexů dovozních cen meziročně
Chart No 7 Trend in import price indices, y-o-y

Graf 8 ilustruje působení kurzového vlivu na meziroční směnné relace.

Graf č. 8 Směnné relace meziročně
Chart No 8 Terms of trade, y-o-y

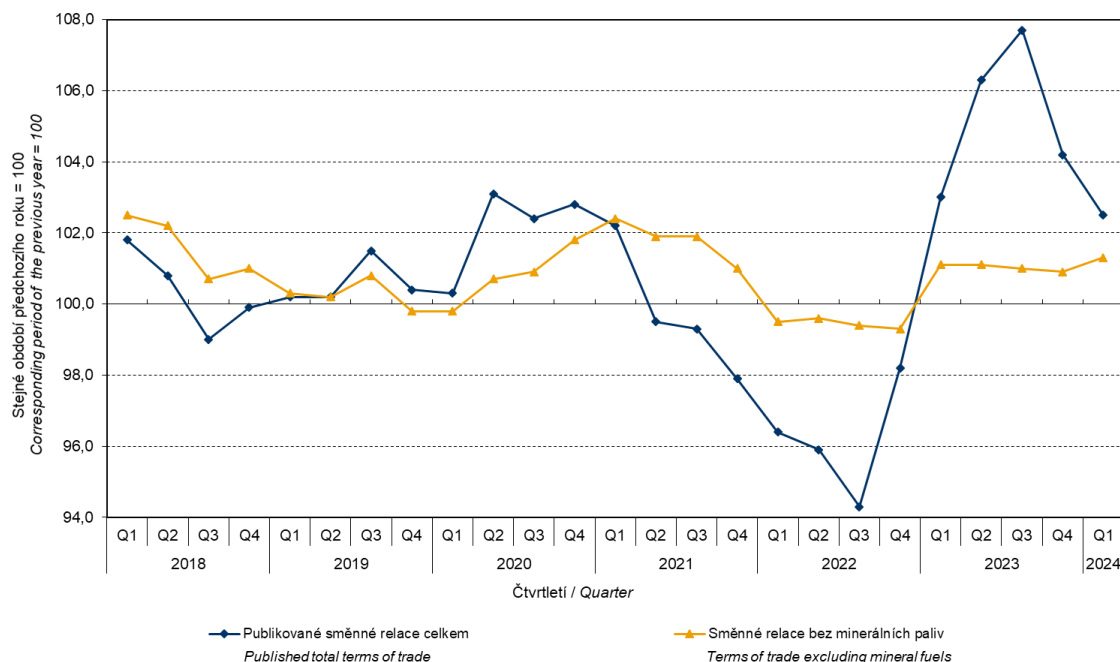

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 056 789, e-mail: infoservis@czso.cz

ANALÝZA

Graf č.9 Publikované směnné relace a směnné relace s vyloučením minerálních paliv meziročně
Chart No 9 Published terms of trade and terms of trade excluding mineral fuels, y-o-y

Graf 9 ukazuje vývoj hodnoty směnných relací při vyloučení minerálních paliv ze sledování, tj. dvoumístné skupiny CPA 05, 06, 19 a 35 (odpovídá skupině SITC 3 – minerální paliva). V tomto grafu můžeme pozorovat vliv minerálních paliv, který působí na celkovou hodnotu meziročních směnných relací. Od 1. čtvrtletí 2021 minerální paliva hodnotu směnných relací snižovala, ale v 1. čtvrtletí 2023 došlo k obratu a minerální paliva hodnotu směnných relací začala zvyšovat. Souvisí to pochopitelně s vývojem cen na světových trzích, zejména ropy. Dovozní ceny, které mají proti cenám vývozním vyšší podíl surovin, reagují citlivěji na cenové turbulence, proto se zpravidla směnné relace zvyšují při poklesu cen surovin, a naopak při růstu cen surovin směnné relace klesají.

Závěrečné shrnutí

Kurzový vliv **meziročně** v 1. čtvrtletí 2024 zvýšil index vývozních cen a zmírnil pokles dovozních cen. Zatímco vývozní ceny rostly, dovozní se snížily, proto směnné relace **meziročně** dosáhly pozitivních hodnot. Směnné relace s vyloučením kurzového vlivu dosáhly nižší hodnoty než směnné relace publikované. Hodnoty bez kurzového vlivu odpovídají kurzově očištěným indexům – viz grafy 6, 7 a 8.

ANALÝZA

Tabulka 1 Rozklad přírůstků publikovaných a kurzově očištěných indexů cen vývozu a dovozu za 1. čtvrtletí 2024
Table 1 Breakdown of increments of export and import price indices - published and exchange rate adjusted for Q1 2024

CZ-CPA	Název Name	Publikované Published					Očištěné o kurzové vlivy □ Exchange rate adjusted				
		Meziroční Year-on-year					Meziroční □ Year-on-year				
		Q4/2023	01/2024	02/2024	03/2024	Q1/2024	Q4/2023	01/2024	02/2024	03/2024	Q1/2024
Rozklad přírůstků indexů vývozních cen <i>Breakdown of increments of export price indices</i>											
	Celkem <i>Total</i>	-2,2	-1,2	1,6	1,8	0,7	-2,4	-3,6	-3,3	-3,3	-3,4
A	Produkty zemědělství, lesnictví a rybářství <i>Products of agriculture, forestry and fishing</i>	-0,5	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-0,5	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3
B	Těžba a dobývání <i>Mining and quarrying</i>	-0,3	-0,1	0,0	-0,1	0,0	-0,3	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
C	Výrobky zpracovatelského průmyslu <i>Manufactured products</i>	-0,9	0,5	3,5	3,7	2,6	-1,2	-1,6	-1,1	-1,0	-1,3
D	Elektrina, plyn, pára a klimatizovaný vzduch <i>Electricity, gas, steam and air conditioning</i>	-0,6	-1,3	-2,0	-2,0	-1,9	-0,6	-1,7	-2,2	-2,3	-2,1
E	Zásobování vodou; čin. souv. s odpad. vodami, odpady a sanacemi <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation services</i>	0,0	0,0	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1
J	Informační a komunikační služby <i>Information and communication services</i>	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1
Rozklad přírůstků indexů dovozních cen <i>Breakdown of increments of import price indices</i>											
	Celkem <i>Total</i>	-6,1	-4,0	-1,1	0,1	-1,7	-5,8	-5,9	-5,4	-4,3	-5,2
A	Produkty zemědělství, lesnictví a rybářství <i>Products of agriculture, forestry and fishing</i>	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,0	-0,3	-0,2	-0,2
B	Těžba a dobývání <i>Mining and quarrying</i>	-2,9	-2,5	-1,8	-1,3	-1,9	-2,7	-2,7	-2,2	-1,8	-2,2
C	Výrobky zpracovatelského průmyslu <i>Manufactured products</i>	-2,4	-1,0	1,5	1,9	0,8	-2,2	-2,6	-2,2	-1,8	-2,2
D	Elektrina, plyn, pára a klimatizovaný vzduch <i>Electricity, gas, steam and air conditioning</i>	-0,9	-0,6	-0,7	-0,5	-0,6	-0,9	-0,7	-0,8	-0,6	-0,7
J	Informační a komunikační služby <i>Information and communication services</i>	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1

Poznámka / Note:

V tabulce nejsou publikovány všechny sledované sekce CZ-CPA. / Only some selected sections of CZ-CPA are published.

ANALÝZA

Závěrečná tabulka uvádí publikované **neочиštěné** indexy cen vývozu a dovozu zboží.

Tabulka 2 Indexy cen vývozu a dovozu v 1. čtvrtletí 2024

Table 2 Export and import price indices in Q1 2024

CZ-CPA	Název Name	Stálé váhy roku 2021 (%) 2021 constant weights (%)	Stejně období předchozího roku = 100 Corresponding period of the previous year = 100				
			Q4/2023	01/2024	02/2024	03/2024	Q1/2024
			Indexy vývozních cen Export price indices				
	Celkem Total	1000,0	97,8	98,8	101,6	101,8	100,7
A	Produkty zemědělství, lesnictví a rybníctví Products of agriculture, forestry and fishing	20,5	78,5	84,8	84,7	87,6	85,7
B	Těžba a dobývání Mining and quarrying	3,2	87,6	93,2	90,7	85,2	89,6
C	Výrobky zpracovatelského průmyslu Manufactured products	943,6	98,9	100,5	103,8	104,1	102,8
D	Elektřina, plyn, pára a klimatizovaný vzduch Electricity, gas, steam and air conditioning	16,0	86,7	75,7	68,0	68,9	70,9
E	Zásobování vodou; čin. souv. s odpad. vodami, odpady a sanacemi Water supply; sewerage, waste management and remediation services	12,0	96,6	101,6	104,7	103,7	103,3
J	Informační a komunikační služby Information and communication services	4,7	116,9	104,2	107,2	101,9	104,4
			Indexy dovozních cen Import price indices				
	Celkem Total	1000,0	93,9	96,0	98,9	100,1	98,3
A	Produkty zemědělství, lesnictví a rybníctví Products of agriculture, forestry and fishing	15,6	105,8	101,1	87,3	88,3	92,0
B	Těžba a dobývání Mining and quarrying	52,5	71,3	76,9	81,1	85,5	81,0
C	Výrobky zpracovatelského průmyslu Manufactured products	919,1	97,2	99,0	101,8	102,3	101,0
D	Elektřina, plyn, pára a klimatizovaný vzduch Electricity, gas, steam and air conditioning	6,4	66,1	64,8	56,4	63,7	61,6
J	Informační a komunikační služby Information and communication services	2,7	123,3	120,9	136,0	151,3	135,6

Poznámka / Note:

V tabulce nejsou publikovány všechny sledované sekce CZ-CPA. / Only some selected sections of CZ-CPA are published.

Zpracovala: Ing. Hana Lapáčková, odbor statistiky cen

tel. 274 052 709, e-mail: hana.lapackova@czso.cz